

der; de vide nok, at Klippen engang maa falde ned, men de stole paa, at det ikke skeer i deres Tid. Saaledes er det ogsaa Tilfældet med de heromhandlede Skolebygninger; men sæt, at de en skøn Dag faldt ned og slog baade Lærere og Disciple ihjel, saa er jeg vis paa, at den ærede Rigsdagsmand selv vilde sørge derved.

Lindberg: Det forekommer mig meget betænkeligt, saalænge der kan være Tale om en muellig Nedlæggelse af Horsens og Randers Skoler, at Staten giver Penge til at opbygge dem fra Ny af, thi vi komme derved let til at staae i det samme Forhold til dem, som vi nu staae i til Kolding Skole, nemlig at de, naar de ere blevne opbyggede, maaskee strax skulle sælges, og vistnok med meget stort Tab. Jeg anseer det for at være det heldigste for Udviklingen af vort Skolevæsen, ogsaa det lærde Skolevæsen, at saa faa Skoler som muligt drives for Statens Regning, og jeg ønsker, at der maa gives Leilighed til, at der oprettes private Instituter omkring i Landet, thi da ville de komme til at udvikle sig ganske naturligt saaledes, som Trangen er paa hvert enkelt Sted, og naar disse Skoler da fandt en saadan Understøttelse af Befolkningen, at det viste sig, at de kunde være til Gavn, da finder jeg, at det var passende, at Skolefondens Indtægter bleve anvendte til at understøtte dem, der virkelig gjorde Nytte. Det har saaledes viist sig her i Kjøbenhavn, at de private Skoler, forsaavidt den lærde Underviisning vedkommer, have udrettet meget mere, end den Skole, der holdes for Statens Regning. Jeg har i sin Tid baade været Adjunct ved Metropolitanankolen og Lærer ved de største af den Slags private Skoler, som dengang bestod her i Byen, og jeg kan ikke afslæge andet Bidnesbyrd, end at de private Skoler vare baade langt behageligere for Lærerne og langt nyttigere for Disciplene, end Metropolitanankolen var for dem begge, og dog kostede den sidste Staten manfoldige Penge. Saaledes har det viist sig med Hensyn til den elassiske Dannelselse her i Kjøbenhavn, og naar vi tage Hensyn til Realunderviisningen, saa vide vi Alle, at Staten ikke har holdt nogen

Realsskole i Kjøbenhavn, og at Alt, hvad der her er gjort for saadanne Dannelsesanstalter, er blevet fremfaldt af enkelte Mænd, der have maattet staae ved egne Kræfter, og som dog i det Hele have bragt Sagen saaledes igjennem, at de have naaet et Maal, der nu er det Høieste, Regjeringen kan tænke paa at stræbe efter, idet den vil oprette Realclasser ved enkelte Skoler i Jylland. Jeg troer derfor, at det var ønskeligt, at Regjeringens og Rigsdagens Opmærksomhed blev henledet paa at gjøre, hvad der var muligt for at understøtte den private Virksomhed i den heromhandlede Retning, og jeg er overbevist om, at naar der i saadanne større Byer, som f. Ex. Randers, blev oprettet forskellige Instituter, saa at der blev Concurrence, da vilde Byen og Omegnen vistnok komme til at glæde sig langt mere derved, naar der gjøres nogle Mars Erfaring, end om der opførtes en kostbar Bygning til en lærd Skole for Statens Regning, og vedligeholdtes et kostbart Skolevæsen. Med Hensyn til Kolding Skoles Nedlæggelse, skal jeg ikke nægte, at det kan være meget besværlig for denne By, og vistnok i Overgangsperioden vil blive det for enhver mindre Kjøbstad, der saaledes mister sin lærde Skole; thi det har i pecuniær Henseende en ikke ubetydelig Indvirkning paa Borgerne; men naar de kunne faae Noget i Stebet for, som virkelig har Betydning for Befolkningen, saa vil det dog vistnok saare snart forvindes, saaledes som det jo har viist sig baade i Helsingør og Slagelse, idet derfra ingen Klage høres over, at disse Byer have lidt nogen Skade ved, at de have mistet de latinske Skoler.

Moug: Efterat Forhandlingerne ere skredne saa langt frem, skal jeg fatte mig temmelig kort. Jeg troer ikke, at man bør bebrejde Rigsdagsmændene for Veile Amts 2den og 3die Valgkreds (Jørgensen og Hammerich), at de have anført de Grunde, der kunne tale for at vedligeholde Kolding latinske Skole, naaget disse Grunde maae erkjendes for at være meget udførligt og upartist gjengivne i Lovens Motiver, men jeg troer, at det er ganske i sin Orden, at de, der ere valgte for den Kreds, der har stor Interesse af at beholde en saadan